

Nr 58

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, m. m.

I en den 1 april 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 148, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) förordning om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker;
- 2) förordning om ändrad lydelse av 9 § 3 mom. och 12 § 3 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521); samt
- 3) förordning om ändrad lydelse av 7 § ölförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 522).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges förslag till en ny förordning om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, avsedd att ersätta de på området nu gällande tre förordningarna. Förslaget innebär en förenkling och modernisering av gällande bestämmelser samtidigt som 1959 års förordning om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning (förfarandeförordningen) göres tillämplig på malt- och läskedrycksområdet. De bestämmelser som tillkommit i nykterhetspolitiskt syfte har bibehållits oförändrade i förslaget.

Den nya förordningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1960.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker

Härigenom förordnas som följer.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Med *maltdryck* förstås varje jäst odestillerad dryck, som framställts med torkat eller rostat malt såsom huvudsakligt extraktgivande ämne; dock skall genom hembrygd tillverkad sådan dryck anses såsom maltdryck allenast om den innehåller högst 4,5 viktprocent alkohol.

Maltdryck betecknas som *lättöl*, om alkoholhalten icke överstiger 1,8

viktprocent, som *öl*, om alkoholhalten överstiger 1,8 men icke 2,8 viktprocent, och som *starköl*, om alkoholhalten överstiger 2,8 viktprocent. Lättöl skall anses såsom *färskt*, om det är jäsande eller eljest innehåller jäst. Annat lättöl betecknas som *lagrat*.

Till *läskedrycker* hänföres mineralvatten och kolsyrat vatten, i tulltaxan upptagna under tulltaxenummer 22.01, samt de drycker som i tulltaxan upptagits under tulltaxenummer 22.02 med undantag för kaffe, te och choklad.

Tillverkare kallas den som bedriver tillverkning av malt- eller läskedrycker för försäljning.

2 §.

1 mom. Utan hinder av förordningens föreskrifter må var och en i hemmet framställa öl och starköl för eget behov.

2 mom. Omförpackning av maldrycker må företagas endast av tillverkare av sådana drycker.

3 mom. Tillverkning för försäljning av starköl med en alkoholhalt överstigande 4,5 viktprocent må äga rum endast för utförsel ur riket samt för vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål.

3 §.

Beskattningsmyndighet är kontrollstyrelsen, som även utövar kontroll över tillverkningen. Beträffande skatt, som utgår enligt denna förordning, skall vad i förordningen om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning är stadgat äga tillämpning.

Kontrollstyrelsen äger utfärda de föreskrifter rörande redovisning och särskilda kontrollanordningar som styrelsen finner erforderliga för kontrollens utövande.

Det åligger tillverkare att lämna kontrollstyrelsen de uppgifter som erfordras för upprättande av statistik över tillverkningen och försäljningen av malt- och läskedrycker.

Om tillverkning för försäljning och om beskattning

4 §.

1 mom. Utan Kungl. Maj:ts tillstånd må öl icke tillverkas i annat bryggeri än sådant, i vilket dylik tillverkning enligt tillståndsbevis bedrivits efter ingången av oktober månad 1938. För rätt att tillverka starköl erfordras särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t. Därvid äger Kungl. Maj:t föreskriva de villkor, som prövas erforderliga. Rätt att tillverka öl eller starköl må av Kungl. Maj:t indragas, om den icke längre utövas. Innan beslut om indragning meddelas, skall tillverkaren beredas tillfälle att yttra sig.

Den som erhållit tillstånd som i första stycket sägs eller övertager rörelse som där avses skall hos kontrollstyrelsen göra förhandsanmälan om dagen för upptagandet av tillverkningen eller för övertagandet. Sådan anmälan skall även göras om avbrott i och nedläggande av tillverkning och försäljning av öl och starköl.

2 mom. Den som avser att upptaga tillverkning för försäljning av färskt lättöl, lagrat lättöl eller läskedrycker eller att övertaga rörelse med sådan tillverkning skall hos kontrollstyrelsen göra förhandsanmälan om dagen för upptagandet av tillverkningen eller för övertagandet. Sådan anmälan skall även göras om avbrott i och nedläggande av tillverkning och försäljning av lagrat lättöl eller läskedrycker samt om nedläggande av tillverkning av färskt lättöl.

3 mom. Om fullgjord anmälan rörande upptagande och övertagande av rörelse, som i 1 och 2 mom. sägs, skall kontrollstyrelsen utfärda bevis.

5 §.

För tillverkning av öl och starköl må endast användas torkat eller rostat malt samt humle, jäst och vatten, såvida icke kontrollstyrelsen medgiver, att även andra råvaror användas.

Lättöl må icke utan kontrollstyrelsens medgivande tillverkas med en stamvörtstyrka överstigande 6 procent.

6 §.

Malt- och läskedrycker må för annat ändamål än utförsel ur riket eller till svensk frihamn utlämnas från tillverkningsställe endast på slutna kärl eller behållare, vilka godkänts av kontrollstyrelsen eller med avseende på rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs. Sådana kärl och behållare skola vara försedda med uppgift om tillverkarens namn samt, beträffande maldrycker, om varuslag (lättöl, öl, starköl) och, beträffande läskedrycker, om dryckens benämning. Tillverkarens namn må ersättas med dennes inregistrerade varumärke eller av kontrollstyrelsen godkänd förkortning av namnet. Varuslag må angivas med särskild beteckning, som godkänts av kontrollstyrelsen. Kärl eller behållare, innehållande maldryck, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det till vilket den är hänförlig.

Utän hinder av vad i första stycket sägs, må utlämning av läskedrycker i öppet kärl ske från automat, som godkänts av kontrollstyrelsen eller ock blivit vederbörligen justerad.

7 §.

För lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker skall tillverkare, där ej annat följer av 8 §, erlägga skatt. Skatten utgår för liter med
tolv öre för lagrat lättöl,
fyrtioåtta öre för öl,

en krona fyrtioett öre för starköl, och
trettioett öre för läskedrycker.

Skattskyldigheten inträder, då varan utlämnas från tillverkningsstället eller, såvitt angår öl eller starköl, där förtäres.

För varje tillverkningsställe, där öl eller starköl tillverkas, skall skatt utgå med minst ettusen kronor för kalenderkvartal räknat.

8 §.

Deklaration skall avlämnas till kontrollstyrelsen för varje kalendermånad, under vilken tillverkning eller utlämning av skattepliktiga drycker förekommit, och innehålla uppgift om den myckenhet sådana drycker, som utlämnats från tillverkningsstället, samt den myckenhet på tillverkningsstället förtärt öl eller starköl, som där tillverkats. Särskild deklARATION skall avgivas för varje tillverkningsställe.

Deklarationen skall insändas inom femton dagar efter utgången av den månad deklARATIONEN avser.

Om särskilda skäl därtill äro, äger kontrollstyrelsen medgiva, att deklARATION må insändas senare än i andra stycket sägs, dock senast inom tre månader efter utgången av den månad deklARATIONEN avser.

I deklARATION må särskilt för varje varuslag avdrag göras för myckenhet, som

- a) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn,
- b) tillverkats vid annat tillverkningsställe,
- c) efter utlämning återinförts till tillverkningsställets lager och icke utgöres av vara, som tillverkats vid annat tillverkningsställe,
- d) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning, eller
- e) utlämnats såsom kontrollprov.

Ansvarsbestämmelser

9 §.

Tillverkar någon starköl eller öl utan att äga rätt därtill enligt denna förordning eller utlämnar någon för annat ändamål än i 2 § 3 mom. sägs starköl med en alkoholhalt överstigande 4,5 viktprocent eller bryter någon mot vad i 2 § 2 mom. stadgas, straffes med dagsböter.

Är brottet grovt, vare straffet dagsböter eller fängelse i högst sex månader. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall beaktas, om olovlig tillverkning, utlämning eller omförpackning bedrivits i större omfattning.

Innefattar brott som i första stycket sägs allenast att tillåten alkoholhalt i mindre mån överskrides eller är brottet eljest att anse som ringa, må från straff frias.

10 §.

Underlåter någon att fullgöra i 3 § tredje stycket stadgad uppgiftsskyldighet eller upptager någon tillverkning av färskt lättöl utan att göra anmälan därom enligt 4 § 2 mom. eller bryter någon mot vad i 5 eller 6 § stadgas, straffes med böter, högst trehundra kronor. I ringa fall må från straff frias.

11 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som i deklaration lämnat oriktig uppgift, stadgas i skattestraftlagen.

12 §.

Vad i 49 § förordningen om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning stadgas skall äga tillämpning jämväl i avseende på kontroll över tillverkning av färskt lättöl.

13 §.

Brott som avses i 9 § och som icke är grovt, så ock brott som i 10 § sägs må av åklagare åtalas allenast efter anmälan av kontrollstyrelsen.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. Förordningens bestämmelser skola äga giltighet redan före ikraftträdandet med avseende på åtgärder, som erfordras för tillämpningen därefter.

2. Genom den nya förordningen upphävas förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker, förordningen den 22 december 1939 (nr 919) om skatt å läskedrycker samt förordningen den 14 mars 1958 (nr 73) om skatt å lagrat lättöl. Nämnade förordningar skola dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden före den 1 juli 1960, varjämte bestämmelsen i 28 § första stycket förordningen den 15 december 1939 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker skall gälla intill utgången av september månad 1960.

3. Anmälningsskyldighet angående upptagande av tillverkning som stadgas i 4 § 1 och 2 mom. nya förordningen skall anses fullgjord, därest motsvarande anmälan enligt de upphävda förordningarna ingivits före den 1 juli 1960.

Medgivande och godkännande, som av kontrollstyrelsen lämnats med stöd av de upphävda förordningarna, skall äga giltighet även för tiden efter den 30 juni 1960, såvida icke styrelsen annat förordnar.

4. Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest stadgande, som ersatts genom bestämmelse i den nya förordningen, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

Förslag till

förordning om ändrad lydelse av 9 § 3 mom. och 12 § 3 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521)

Härigenom förordnas, att 9 § 3 mom. och 12 § 3 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 skola erhålla följande ändrade lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 §.

3 mom. Inom riket tillverkat starköl, som ej utföres ur riket eller till svensk frihamn, må försäljas endast till partihandelsbolaget eller det i 13 § nämnda detaljhandelsbolaget.

9 §.

3 mom. Inom riket tillverkat starköl, som ej utföres ur riket eller till svensk frihamn, må försäljas endast till partihandelsbolaget, det i 13 § nämnda detaljhandelsbolaget eller bryggeri med rätt att tillverka starköl eller öl.

12 §.

3 mom. Starköl som införes till riket må icke utlämnas från partihandelsbolaget, med mindre varan antingen då den inkommer hit är eller ock därefter av bolaget blivit stämplad och försedd med etikett. Beträffande flaska må stämplingen ske å kork, propp eller annan förslutning. Såväl stämpel som etikett skola innehålla uppgift om namnet å det bryggeri där tillverkningen skett samt sifferbeteckning (III) för varans klass.

12 §.

3 mom. Starköl som införes till riket må icke utlämnas från partihandelsbolaget, med mindre varan antingen då den inkommer hit är eller ock därefter av bolaget blivit försedd med uppgift om tillverkarens namn och om varuslaget. I stället för uppgift om varuslaget må användas av kontrollstyrelsen godkänd beteckning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. De äldre bestämmelserna skola dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

**Förslag
till
förordning om ändrad lydelse av 7 § ölförsäljningsförordningen den 26 maj
1954 (nr 522)**

Härigenom förordnas, att 7 § ölförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

7 §.

Öl som införes till riket må icke utlämnas från tullverket, med mindre varan antingen då den inkommer hit eller ock därefter genom varuhavarens försorg under tillsyn av tullpersonal stämpelplats och försetts med etikett. Beträffande flaska må stämplingen ske å kork, propp eller annan förslutning. Såväl stämpel som etikett skola innehålla uppgift om namnet på det bryggeri där tillverkningen skett samt sifferbeteckning (II) för varans klass.

Etikett må ej innehålla benämning, som är ägnad att giva malt-drycken sken av att vara av annan klass än den till vilken den är hänförlig.

Generaltullstyrelsen äger — — — denna paragraf.

(Föreslagen lydelse)

7 §.

Öl som införes till riket må icke utlämnas från tullverket, med mindre varan antingen då den inkommer hit eller ock därefter genom varuhavarens försorg under tillsyn av tullpersonal blivit försedd med uppgift om tillverkarens namn och om varuslaget. I stället för uppgift om varuslaget må användas av kontrollstyrelsen godkänd beteckning.

Kärl eller behållare, innehållande öl, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det till vilket den är hänförlig.

Generaltullstyrelsen äger — — — denna paragraf.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960. De äldre bestämmelserna skola dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 8.
- II. Allmänna synpunkter, s. 9—11.
- III. Specialmotivering, s. 11—23.
- IV. Departementschefens hemställan, s. 23.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 148, antaga de vid propositionen fogade förslagen till

- 1) förordning om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker;
- 2) förordning om ändrad lydelse av 9 § 3 mom. och 12 § 3 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521); samt
- 3) förordning om ändrad lydelse av 7 § ölförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 522).

Stockholm den 5 maj 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, Söderquist, Bengtson och Oscar Carlsson; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Brandt i Aspabruk, Nilsson i Svalöv, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Magnusson i Borås, Wiklund, Gustafson i Göteborg och Kristenson i Göteborg.